UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Qui[n]tadecima Euangeliu[m]. Nemo po[tes]t duob[us] d[omi]nis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

E duntad carcerem: ⁊ ex parte regis abſoluunt eum a carcere ⁊ cathenis: ⁊ miniſtri regis vadunt ad domum eius: et reddūt ei omnia bona ſua prius perdita: ſic facit ſacerdos: qui tanq̄ miniſter dei abſoluit peccatorē a cathenis peccatorum: et reducit eū in eccleſiaʒ dei: ⁊ reddit ei omnia bona ſua q̄ ante peccatū fecerat: ⁊ facit euʒ participem omniū bonorum operū que fiūt in eccleſia dei: ⁊ dat ei cibum vite māducare / ſcilicet corpꝰ chriſti: ⁊ docet quomō debeat viuere: ⁊ in via dei ambulare ⁊ nō ſtare: quia ſtare regredi eſt. Sic patet ꝙ ſacerdos habet magna facere in iuſtificatiōe peccatoꝝ: ⁊ nō ſolū eū oſtēdere abſolutū.

F

Forma abſolutionis

Unde iterū hic querit̄: q̄ ſit forma abſolutionis a pctīs? Reſpondetur ſm ſanctū Tho. de aquino: ꝙ de ſubſtantia forme eſt. Ego abſoluo te a peccatis tuis. Sed ꝑmittit̄ oratio. ſ. Misereat̄ tui oīpotēs deus ⁊c. Ne effectus ſacramēti impediat̄ ex parte penitēt. Et cōmuniter apponit̄: In noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpirituſſancti. Itē querit̄: an impoſitio manus ſup caput ꝯfitētis requirat̄? Reſpondet̄ ſm ſanctum Tho. de aquino: ꝙ nō: quia hoc ſacramentū nō ordinatur ad conſequendā aliquam excellentiā gratie / ſed ad remiſſionē peccatoꝝ: magis autē in hoc ſacramēto competit crucis ſignatio q̄ manus impoſitio: in ſignū ꝙ ꝑ ſanguinē crucis chriſti remittuntur peccata: ⁊ nō eſt de neceſſitate ſacramenti ⁊c. Itē Tho. dicit: ꝙ q̄ ipetrat abſolutionē a papa vl' legato: caute facit ſi faciat ſe abſolui ab oībus excōmunicationibus ⁊ pctīs de quibus nō recolit: quia ſi poſtea recolat de aliquibus: nō tenet̄ iterū abſolutionem petere ab excōmunicatione: licet de peccato ſi ſit mortale teneatur confiteri.

G

¶ Dñica. XV. poſt octa. Pente.
Euange. Mat. VI. c. in fine.

In illo tēpore: Dixit Jeſus diſcipulis ſuis: Ne- a
(quoꝝ opus ⁊ cor ſunt ꝯtraria)
mo pōt duobus dominis ſeruire:
(illorum) (ſcʒ diabolū)
Aut enim vnū odio habebit: b
(ſcʒ deum) (ſcʒ diabolū)
et alterū diliget: c aut vnum d
(per tyrannidē) (ſcʒ deū.) (in ꝓceptis ſuis)
ſuſtinebit: et alterū contemnet: e

Nemo pōt duobꝰ dominis ſer. ⁊c. Math. vj. Luce. xvj. Hec verba euāgelij locutꝰ eſt dñs ieſus anno eiꝰ. xxij. idus Julij. feria. v. luna. xvj. inditiōe. iiij. Añ initiū illiꝰ euāgelij ſcribit ſctūs mattheus in eod. ca. ꝙ chriſtꝰ dixit diſcipulis ſuis: Nolite theſauriçare vob theſauros in t̄ra: vbi erugo ⁊ tinea demolitur: ⁊ vbi fures effodiūt ⁊ furantur.

h

Theſauriçate autē vobis theſauros i celo: vbi nec erugo nec tinea demolit̄: ⁊ vbi fures nō effodiūt nec furantur. Ubi em̄ eſt theſaurus tuus / ibi eſt ⁊ cor tuum. Tunc poſtmodū ſequit̄ euangeliū hodiernū. a ¶ Nemo pōt duobus dn̄is ſeruire. Hor. cōtrariis / inter ſe differētibꝰ / ⁊ ꝯtraria ꝓcipiētibus: ⁊ quilibet homo habet vnū illoꝝ duoꝝ. Hoc ſic ꝓbatur: Quia oīs hō aut eſt in gracia / aut in pctō mortali. Si ē in gr̄a / tūc habet ꝓ dño deū. Si autē in peccato mortali / tunc habet diabolū ꝓ domino. b. ¶ Aut em̄ vnū odio hēbit. Hor. h. diabolū. c ¶ Et alterū diliget. ſ. deū. d ¶ Aut vnū ſuſtinebit. ſ. diabolum: quē homo peccādo patit̄: ſed nō diligit. e ¶ Et alterū ꝯtemnet. i. deū: quē hō peccādo mortalit̄ ꝯtēnit. Sed deū nemo pōt odire: qꝛ ſūmū ⁊ infinitū bonū ē. Nec diabolū q̄ſq̄ diligit: ſʒ peccādo ſe ei ſubij/

ſ.i.diabolo/ſecu/

a Nō pōteſtis deo ſeruire ꝛ mā̄mo
lo ꝛ diuitijs. ſ cōcludo ex p̄dictis: ꝛ dico vobis.
b ne. Jō dicō vobis: ne ſolliciti ſi/
ſ.i.vite corpali.
c d tis aīe veſtre: q̄d mādūcetꝭ: neq̄ȝ
ſ id eſt ſtature corporali.
corpori veſtro quid induamini.
ſ.i.vita veſtra qua dedit deus.
e Nonne anima plus eſt q̄ȝ eſca: et
ſ veſtrū: q̄d ſimiliter habetis a deo.
f corp⁹ plus q̄ȝ veſtimētū: Reſpi/
ſ q̄ habēt vitā aīalē ſicut vos. ſ.i.ſemināt.
cite volatilia celi: qm̄ nō ſerūt ne/
ſ in meſſe. ſ colligunt.
q̄ȝ metunt: neq̄ȝ cōgregant in hor/
ſ repoſitorio frumentoꝝ. ſ nutrit.
rea: et pater veſter celeſtis paſcit
ſ volatilia. ſ.i.maioris reputationis ꝛ p̄cij eſtis.
ea. Nōne vos magis pluris eſtis g
ſ volatilibus. ſ ex vobis. ſ cogitādo ſua ſol/licitudine ꝛ ſagacitate.
illis. Quis aūt vr̄m cogitās pōt h
ſ adiungere. ſ ſcȝ quā deus dedit.
adijcere ad ſtaturā ſuā cubitum
ſ q.d.nullus. ſ concludit: vt qui dat corpus etiā prouidit in veſtimento.
vnum. Et de veſtimentis q̄d ſol/ i
ſ Ponit exemplū. ſ campi.
liciti eſtis. Conſiderate lilia agri/
ſ in colore ꝛ pulchritudine veſtimenti.
quō creſcūt: nō laborāt neq̄ȝ nēt. k l
ſ qui fuit glorioſus
Dicō autem vobis: q̄ neq̄ȝ ſalo/ m
rex. ſ veſtitus.
mon in oī glōria ſua cooptus eſt n

A cit. a ⁋ Nō poteſtꝭ deo ſeruire ꝛ mā mone.i.diuitijs. Ly. Nō dixit chriſtus: Nō poteſtis habere: ſȝ nō poteſtis ſeruire. Licet eñ pn̄t haberi q̄n bn̄ diſpēſant: ſicut ille q̄ in pijs opib⁹ diuitias expēdit: non ſeruit diuitijs: ſȝ magꝭ diuitie ſeruiūt ſibi: q2 eis vtit ſic inſtrumentis ad opa virtutū. Unde Ambro. ſup Lucā Sic diuitie ſūt impedimēta iprobis: ita probis ſūt adiuuamēta virtutis: ꝛ talis ſimplicit pōt ſeruire deo ꝛ vti ipſis. b ⁋ Jdo dico vobis: ne ſolliciti ſitis. ſcȝ ſollicitudie nimia. Notādū q̄ chriſt⁹ h̄ nō ꝓhibet laborē: q̄a
B hō ad laborē naſcitur ſic auis ad volādū: ſȝ ꝓhibet ſollicitudinē ſupfluā ꝛ iordinatā: p quā poſtponūtur bona ſpūalia ꝛ etiā eterna. c ⁋ Aīe vr̄e. id eſt animali vite que cibo ſuſtentat. d ⁋ Quid mandu. ꝛc. Nō. ania pl⁹ eſt q̄ȝ eſca. q̄ſi di. longe plus eſt. e ⁋ Et corp⁹ pl⁹ q̄ȝ veſtimētū. q̄ſi di. ſi de⁹ dedit vob maiora. ſ. corpus ꝛ aiam cōſeq̄nter etiam dabit minora: ſcȝ eſcā ꝛ veſtimentū. f ⁋ Reſpicite volatilia celi: qm̄ nō ſerūt neq̄ȝ metūt: neq̄ȝ ꝯgre.
pſ.146.b. in hor. ꝛ pr̄ vr̄ cele. pa. ea. vn̄ dr̄: Qui dat iumētꝭ eſcā ipoꝝ: ꝛ pull' coꝛ. ꝛc. mlto forti⁹ hoiem ſufficiēter paſcet. Un̄ Rabanus. Quis ex militib⁹ deuotis debitā nō procurat alimoniā? q̄s dn̄s miniſtris ſuis nō miniſtrat cibaria? quis pater nō dat filijs alimenta ꝛc? C
g ⁋ Nōne vos magis plures eſtis illis. q.d. mlto maioris p̄cij eſtis. Ly. Natura humana maioris pōderis ē corā deo: quia aliē creature facte ſunt ꝓpter hominem: finis aūt nobilior eſt his q̄ ſūt ad finem. Si ergo deus de illis curat: mlto fortius de nobis curā habȝ. h ⁋ Quis aūt veſtrū cogitans pōt adijcere ad ſtaturā ſuam cubitū vnū. q.d. null⁹. Ergo de- D
us q̄ dat homini incrementū ꝛ q̄ntitatē ſtature: p conſequēs etiā dabit nutrimētū ꝯueniens nature: ꝓut viderit expedire. i ⁋ Et de veſtimentis q̄d ſolliciti eſtis conſiderate lilia agri quomō creſcūt. ſcȝ tā precioſis coloribus induta. k ⁋ Nō laborant. ſcȝ ad ornandum ſe. l ⁋ Neq̄ȝ nent. i. filant ad faciēdū ſibi veſtimētū: ꝛ tamē optime veſtiūt: ſic q̄ regalia veſtimēta excedūt. m ⁋ Dico aūt vobis: q̄ neq̄ȝ ſalomon. q̄ fuit ditiſſimus inter alios reges. n ⁋ Jn omi glia ſua cooptus ē, id eſt veſtitus ꝛ or/

E natꝰ tã pulchre. a ℂ Sic vnũ ex iſtis. Gor. q₂ in ſalomoue fuerũt veſtes aliene in illo aũt ꝓprie. Itẽ ille ab arte/ iſte a natura: ⁊ iõ oẽs tinctores pãnoꝝ nõ pñt facere colorẽ viridẽ ſicut natura in terre naſcentibꝰ. Vñ Hiero. Quid ruber vt roſa: q̃d cãdet vt liliũ? b ℂ Si eñi fenum agri qḋ hodie ẽ. i. in preſenti. c ℂ Et cras i clybanũ mittit̃. id ẽ in furno ponetur. d ℂ Deus ſic veſtit. i. ſic pulchre/ ſic optime ſine ſollicitudie. e ℂ Q̃to magꝭ vos modice fidei. Ly. vocat autem eos q̃ nimis ſollicitãtur de tẽporalibꝰ modice fidei: quia ex defectu fidei ꝓcedit talis ſollicitudo ſupflua. f ℂ Nolite g̃ ſolliciti eſſe/ dicẽtes: Quid mãducã. aut q̃d bibemꝰ. hoc ꝑtinet ad alimẽtũ. g ℂ Aut q̃ opie. h ꝑtinet ad veſtimẽtũ. h ℂ Hec eñi oĩa gentes inquirunt. Gor. q₂ infideles ſũt: ⁊ de eternoꝝ ꝓmiſſione nõ cõfidũt. Ly. gentiles diuinã ꝓuidentiã circa actꝰ humanos negãt. i ℂ Scit eñi pater veſter celeſtis: q₂ his oĩbus indigetis. Gor. Nõ eſt pius pat̃ q̃ nõ tribuit neceſſaria filijs quoꝝ nouit indigentiam. Sed deꝰ eſt pat̃ veſter. Ergo ſeruientibꝰ ſibi/ temporalia ſufficienter miniſtrabit. k ℂ Querite ergo primũ. i. precipue. l ℂ Regnũ dei. de q̃ dicit̃: Fulgebũt iuſti ſicut ſol in regno patr̃ eoꝝ. Quis hoc regnũ nõ deſiderat/ vbi oẽs erũt reges et regine? ergo freq̃nter ⁊ diligẽter h regnũ eſt q̃rendũ. m ℂ Et iuſticiã eiꝰ. q₂ iuſti in ꝑpetuũ viuẽt: ⁊ apud dñm ẽ merces eorũ. n ℂ Et hec oĩa. ſcꝫ tp̃alia. o ℂ Adijciẽt vobis. Vñ dicit̃: Iacta cogitatũ tuũ in dño: ⁊ ipſe te enutriet. Et iteꝝ: Nũq̃ vidi iuſtũ derelictũ. Circa p̃ſens euangeliũ/ vbi dicit̃: Primũ querite regnũ dei ⁊ iuſticiã eius. Notandũ ꝙ peccator querit regnum dei: nõ primo/ ſed vltimo: ſcꝫ in morte. Quãdo eñi peccator nõ põt plus viuere: vl quando credit mortem ſibi imminere tunc querit regnuꝫ dei: ⁊ accipit exemplũ a latrone i cruce/ ſed nõ a Ioanne baptiſta: q̃ a cunabulis queſiuit regnũ dei. Similiter ſanctus Nicolaus epiſcopus: q̃ quarta et ſexta feria ſemel ſugebat vbera. Similiter ſanctus Dominicꝰ pat̃ noſter a puericia ſua domino noſtro ſeruire ſtuduit: ⁊ ſic õ alijs pluribus ſanctis. Contra q̃s notandũ exemplũ de quinq₃ virginibus fatuis: que petierũt oleũ in media nocte in vaſis ſuis: id eſt in vicinitate mortis: ⁊ nõ obtinuerũt. Sic lampades earũ ſunt extincte: ⁊ ipſe excluſe ſunt a regno celoꝝ. Vnde Augꝰ. Legi ⁊ perlegi ſacram ſcripturaꝫ: ⁊ nõ inueni in quinq₃ milibus annorũ ſaluatũ in fine/ niſi ſolũ latronẽ. Vnde etiam Albertus magnus. Rarũ eſt ꝙ aliquis ex amore in fine vite ſue vere peniteat. Item peccator querit regnũ dei/ ſed nõ iuſticiam eius. Omnis eñi homo vult eſſe beatus. Quia vt dicit Boetiꝰ de cõſolatione philoſo. Mentibꝰ hominũ naturaliter ſummi boni cupido inſerta ẽ. Sed opera beatitudinis nõ curat facere. Toto die peccator fabricat ſibi domũ i inferno: ⁊ intẽdit poſt hanc vitam quieſcere ⁊ habitare in celo.

ſ lilium. ſ .i. gramẽ
a b ſicut vnũ ex iſt̃. Si eñi fenũ agri
ſ in flore ⁊ colore. ſ .i. aggerẽ
c qḋ hodie ẽ: ⁊ cras i clybanũ mit-
ſ ornat. ſ .i. multo plus
d e tit̃ deꝰ ſic veſtit: q̃nto magis vos
ſ parue. ſ .i. nimiũ anxij.
f modice fidei. Nolite g̃ ſolliciti eẽ
dicẽtes: Quid mãducabimꝰ aut
ſ .i. tegamur.
g q̃d bibemus aut quo operiemur?
ſ que nõ habẽt fidem.
h Hec eñi omnia gẽtes inquirunt.
i Scit enim pater veſter/ quia his
ſ abo/ potu ⁊ veſtimento.
k omnibus indigetis. Querite er-
ſ principaliter. ſ .i. opa q̃ ducũt ad regnũ
l m go primũ regnũ dei et iuſticiam
ſ tp̃alia. ſ tanq̃ vilia.
n o eiꝰ: et hec oĩa adijciẽt vobis.

Mat. 13. f.
Sap. 5. c.
G Pſal.
Dñica ... rit regnũ dei.
Parꝰ ... 20. q. 4. ...